

Nederlands normontwerp

NEN 0512 (nl)

Leidraad voor de viering van het
Sint- Nicolaasfeest

Guidelines for Sint-Nicolaas celebration

ICS 01.120
november 2003

Normcommissie 400 512 "Viering hoogtijdagen"

Apart from exceptions provided by the law, nothing from this publication may be duplicated and/or published by means of photocopy, microfilm, storage in computer files or otherwise, which also applies to full or partial processing, without the written consent of the Netherlands Standardization Institute.

The Netherlands Standardization Institute shall, with the exclusion of any other beneficiary, collect payments owed by third parties for duplication and/or act in and out of law, where this authority is not transferred or falls by right to the Reproduction Rights Foundation.

Auteursrecht voorbehouden. Behoudens uitzondering door de wet gesteld mag zonder schriftelijke toestemming van het Nederlands Normalisatie-instituut niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van fotokopie, microfilm, opslag in computerbestanden of anderszins, hetgeen ook van toepassing is op gehele of gedeeltelijke bewerking.

Het Nederlands Normalisatie-instituut is met uitsluiting van ieder ander gerechtigd de door derden verschuldigde vergoedingen voor verveelvoudiging te innen en/of daartoe in en buiten rechte op te treden, voor zover deze bevoegdheid niet is overgedragen c.q. rechten toekomt aan de Stichting Reprerecht.

Although the utmost care has been taken with this publication, errors and omissions cannot be entirely excluded. The Netherlands Standardization Institute and/or the members of the committees therefore accept no liability, not even for direct or indirect damage, occurring due to or in relation with the application of publications issued by the Netherlands Standardization Institute.

Hoewel bij deze uitgave de uiterste zorg is nagestreefd, kunnen fouten en onvolledigheden niet geheel worden uitgesloten. Het Nederlands Normalisatie-instituut en/of de leden van de commissies aanvaarden derhalve geen enkele aansprakelijkheid, ook niet voor directe of indirecte schade, ontstaan door of verband houdend met toepassing van door het Nederlands Normalisatie-instituut gepubliceerde uitgaven.

Inhoud

1	Onderwerp en toepassingsgebied	5
2	Normatieve verwijzingen	5
3	Termen en definities	5
4	Officiële lezing van Het Feest.....	7
5	Richtlijnen Aankomst en Vertrek	8
5.1	Landelijke aankomst.....	8
5.2	Lokale aankomst	9
5.3	Algemene regelen voor de intocht	9
5.4	Vertrek van Sint-Nicolaas.....	10
6	Plaats en tijdstip van De Viering.....	10
7	Middelen van vervoer.....	10
7.1	Aankomst	10
7.2	Lokale verplaatsingen	10
7.3	Begroetingen	10
8	Kledingvoorschriften	10
8.1	Kledingvoorschriften Sint-Nicolaas	10
8.1.1	Onderkleding	11
8.1.2	Bovenkleding.....	12
8.2	Kledingvoorschriften Pieten	13
8.2.1	Algemeen – Kleurstelling.....	13
8.2.2	Kostuum	13
8.2.3	Schoenen	13
9	Bepalingsmethoden authenticiteit Sint-Nicolaas	14
9.1	Waarborgen.....	14
9.2	Voorschriften bij de confrontatie met niet-authentieke personen in het bijzijn van kinderen tot en met 7 jaar.....	14
9.3	Voorschriften bij de confrontatie met niet-authentieke personen in het bijzijn van kinderen ouder dan 7 jaar en volwassenen.....	15
10	Richtlijnen voor De Viering	15
10.1	Aankondiging aankomst Sint-Nicolaas.....	15
10.2	Binnenkomst en positionering van Sint-Nicolaas.....	15
10.3	Rituele handelingen.....	16
10.3.1	Strooigoed.....	16
10.3.2	Persoonlijk worden toegesproken door Sint-Nicolaas	16
10.3.3	Het contact van Sint-Nicolaas met kinderen tot en met 7 jaar.....	16
10.3.4	Uitdelen en in ontvangst nemen van de pakjes	17
10.3.5	Gedichten	17
11	Handelingsvoorschriften bij geloofwaardigheidsclamateiten.....	18
11.1	Het in ongerede raken van de baard.....	18
11.2	Het in ongerede raken van mijter en haardos	18
11.3	Het neerstorten van het paard	19
11.4	Herkenning van kledingstukken	19

Voorwoord

Vanuit het Ministerie van Aandacht (MvA) en het Ministerie van Traditie (MvT) is medio 2002 de wens geuit om een reeds eeuwen bestaande gebeurtenis op 5 december te normaliseren. Hoewel in de loop der jaren reeds veel is vastgelegd in literatuur bestond er vanuit bovengenoemde Ministeries behoefte, in het kader van het recent ontwikkelde Normen- en Waardenbeleid en mede in het licht van vervagende normen en waarden in de samenleving en het historisch en educatief karakter van de Sint-Nicolaastraditie, om tot een norm te komen betreffende de viering van het Sint-Nicolaasfeest. Binnen de Nederlandse samenleving bestond al lang het besef dat het zo niet langer kon en dat, mede in het kader van onze multiculturele samenleving, Sint-Nicolaas zou worden overvleugeld door de Kerstman.

Samenstelling van de normcommissie

Dit normontwerp is opgesteld door de subcommissie 400 51201 "Sint & Piet" en aanvaard door de normcommissie 400 512 "Viering Hoogtijdagen".

In het kader van de versnelling van het normontwikkelingsproces heeft de commissie ernaar gestreefd dit normontwerp in slechts twee avondbijeenkomsten te produceren.

Teneinde breed draagvlak te verkrijgen vormt de samenstelling van de normcommissie een afspiegeling van die organisaties en belanghebbenden die, in de breedste zin, zijn betrokken bij het onderhavige thema. Op het moment van opstellen van dit normontwerp was de commissie als volgt samengesteld.

BSB – Belgische Sinterklaas Bond
ISA – International Steam Ship Association
MvA – Ministerie van Aandacht
MvT – Ministerie Van Traditie en Folklore
NMG – Nederlands Marsepein Genootschap
NVB – Nederlandse Vereniging Bakkerijbedrijf
NVKF – Nedederlandse Vereniging van Koekfabrikanten
SSG – Stichting Sinterklaas Genootschap
SSMN – Stichting Samenwerkende Maneges Nederland
VSN – Vereniging Stoomschip Nederland
VOG – Vereniging het Onbekende Gedicht
Anti-discriminatiefront
Chocoworks BV
Raad tegen de kinderbeschadiging

Commentaar op dit normontwerp wordt gaarne ingewacht bij het Nederlands Normalisatie-instituut, vóór 5 december 2003.

Leidraad voor de viering van het Sint-Nicolaasfeest

1 Onderwerp en toepassingsgebied

Het toepassingsgebied van deze norm betreft het Koninkrijk der Nederlanden inclusief de Nederlandse Antillen. De normcommissie is voornemens om ook bij de CEN (Comité Européen de Normalisation) een Europees secretariaat aan te vragen om te komen tot een geharmoniseerde Europese norm. Belangstelling is reeds getoond vanuit België, Luxemburg en Zwitserland.

2 Normatieve verwijzingen

De volgende normatieve documenten bevatten bepalingen die, doordat ernaar wordt verwezen, tevens bepalingen van deze norm zijn. Op het ogenblik van publicatie van de onderhavige norm waren de vermelde versies van kracht. Alle normatieve documenten kunnen echter worden herzien; partijen die overeenkomsten sluiten op basis van deze norm wordt daarom aanbevolen na te gaan of het mogelijk is, de meest recente versie van de onderstaande normatieve documenten toe te passen.

NTA 0612	<i>Richtlijnen voor cadeaux en surprises</i>
NTA 0712	<i>Richtlijnen voor gedichten</i>
NTA 0812	<i>Richtlijnen Stichtelijke dreigementen</i>
NEN 0912	<i>Liederenbundel Sint-Nicolaasviering</i>

3 Termen en definities

Voor de toepassing van deze norm gelden de volgende definities.

3.1

Sint-Nicolaas

bisschop van Myra uit de landstreek Lycie, zuidelijk van Turkije, vermoedelijk geboren in Patara, overleden 6 december 342. Heilig verklaard en daarom onsterfelijk. Gaat al eeuwen mee. Uniek en daarom is er maar één echte Sint-Nicolaas

3.2

Sinterklaas

populaire, in de volksmond gebruikelijke aanduiding voor Sint-Nicolaas

3.3

goedheiligman

traditionele, in de volksmond gebruikte naam voor Sint-Nicolaas die ook een zekere verwachting in zich bergt over de aard van deze heilige

3.4

Snieklaas

bargoens voor Sint-Nicolaas

3.5

Sinterklaas kapoentje

volslagen dronkemansuitdrukking voor Sint-Nicolaas, zonder enig verband

3.6

Sint

afkorting van Sint-Nicolaas, veelal in combinatie met "en Piet"

3.7

grote kindervriend

Sint-Nicolaas, niet te verwarren met kinderlokker of heerser in een dictatoriaal regime; wordt veelal met sarcastische ondertoon uitgesproken

3.8

Zwarte Piet

Moorse knecht of bediende van Sint-Nicolaas, meestal volslagen geschift gedrag vertonend of ten minste al dan niet in opdracht van Sint-Nicolaas een domme indruk makend in aanwezigheid van groot publiek

3.9

Pieterman

als Piet, behoeft niet noodzakelijkerwijs van mannelijke kunne te zijn, in tegenstelling tot het achtervoegsel. Moet evenwel geslachtkenmerken verhullen in ruimzittende bovenkleding teneinde verwarring, desoriëntatie en overbelasting bij kinderen te voorkomen

OPMERKING: Ook wel in verband gebracht met geld. Evenwel niet van toepassing, daar Sint-Nicolaas geen geld uitdeelt maar goederen in natura.

3.10

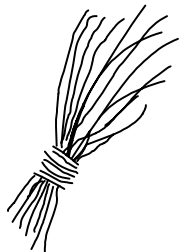
staf

ronde dunwandige buis, goudkleurig, ter lengte van Sint-Nicolaas, met aan het einde een zwierige krul met ten minste 2 rondgangen

OPMERKING: Niet te verwarren met nutteloos bedrijfsonderdeel.

3.11

roede

Bijeengebonden takkenbos van maximaal 50 cm lengte

OPMERKING: Wordt in incidentele gevallen door Zwarte Piet gebruikt voor tuchting van personen die niet het vereiste braafheidsgehalte in acht hebben genomen.

3.12

zak

grof-juten omhulsel waarin de geschenken worden aangeleverd. Ook attribueert dat, inmiddels leeg, uitermate geschikt is om als onderdeel van de tuchting te dienen voor deportatie

3.13

geschenk

hetgeen door Sint-Nicolaas wordt gegeven

3.14

pakje

geschenk in (veelal kleurige) verpakking

3.15

surprise

- 1) pakje met suggestie;
- 2) presentje in vermomming, veelal met opvoedkundige of gedragscorrigerende functie

3.16

schimmel

paard van Sint-Nicolaas met wit-beschimmeld uiterlijk

OPMERKING Niet te verwarren met schimmel op te vroeg ingekochte banketletter, suikergoed of marsepein.

3.17

Spanje

plaats waar Sint-Nicolaas nooit is geweest

OPMERKING Mogelijk wordt Sint-Nicolaas verbonden met Spanje omdat het gedeelte van Italië waarin Bari ligt enige tijd bij het Spaanse rijk behoorde. Een andere mogelijkheid is dat Spanje werd gebruikt om 'ver weg' aan te duiden.

3.18

taaitaai

peperkoek. Zodanige samenstelling dat er een moeizaam buigzaam geheel ontstaat. Zeer in trek bij kinderen in de tandenwisselbare leeftijd

3.19

suikergoed en marsepein

lekkernijen die de Sint meebrengt, vervaardigd uit suiker en amandelen

3.20

pepernoten

meerhoekig banket, vervaardigd uit koekdeeg, verrijkt met kruiden

OPMERKING Kunnen afhankelijk van de versheid grote schade toebrengen aan kinderen wanneer gebruikt als stroigoed.

4 Officiële lezing van Het Feest

Nicolaas van Myra leefde in de derde en vierde eeuw in de landsteek Lycië, in het zuiden van het huidige Turkije, dat toen deel uitmaakte van het Romeinse Rijk.

Omstreeks 292 overleed de bisschop van Myra waarna de bisschoppen bijeen kwamen en hun gebeden uitzonden om een keuze te kunnen maken voor een opvolger. In de nacht klonk er een stem, die verklaarde dat degene die die morgen als eerste de kerk zou binnenwandelen de nieuwe bisschop zou worden. De volgende dag betrad Nicolaas als eerste de kerk en werd derhalve de nieuwe bisschop, welk ambt hij 50 jaar zou uitoefenen.

Wij vieren het feest van Sint-Nicolaas op de sterfdag van Nicolaas van Myra. Hij overleed waarschijnlijk op 6 december 342. Bij heiligen wordt altijd de sterfdag gevierd omdat dit de dag is van hun wedergeboorte. De feestdag begon vroeger de avond voor de sterfdag.

Aanvankelijk werd Nicolaas in Myra begraven, waardoor de stad een belangrijk bedevaartsoord werd, hetgeen zorgde voor een bloeiende economie. In 1071 versloegen de Turken de Byzantijnen bij Mantzikert. Ca. 10 jaar later kwam het gehele gebied in handen van de Turken.

Rond deze periode was heiligenverering een belangrijke bron van inkomsten. Er ontstond een ware run op de stoffelijke resten van heiligen en ook voor Nicolaas was veel belangstelling. Begin 1078 voeren drie schepen uit

het Italiaanse Bari uit met als doel het ontvoeren en overbrengen van het stoffelijk overschot van Nicolaas naar Italië. Na een succesvolle missie werd Nicolaas bijgezet in de speciaal daarvoor gebouwde Nicolaaskerk. Sint-Nicolaas is derhalve nooit in het huidige Spanje geweest.

Over de oorsprong van Zwarte Piet bestaan verschillende theorieën, waaronder de volgende.

- a) Omdat iedereen veronderstelt dat Sint-Nicolaas uit Spanje komt, wordt aangenomen dat hij de bij Spaanse edelen gebruikelijk Moorse bedienden heeft overgenomen.
- b) In de tijd dat Nicolaas in Myra woonde kocht hij op de slavenmarkt een Ethiopisch jongetje, Piter, afgeleid van Petrus.
- c) Voorts zijn er legenden waar Piet de duivel of de dood symboliseert.
- d) De Germaanse god Wodan reed op zijn witte paard door de lucht en werd altijd vergezeld van twee zwarte raven. De raven luisterden, net als Zwarte Piet, aan de schoorsteen om Wodan over de goede en de slechte daden van de stervelingen te vertellen.

5 Richtlijnen Aankomst en Vertrek

5.1 Landelijke aankomst

Sint-Nicolaas komt in het land op de eerste zaterdag in november en wordt ingehaald onder begeleiding van radio- en televisiemedia. Sint-Nicolaas komt aan in een, jaarlijks wisselende, havenstad van Nederland, dan wel in een stad die of dorp dat is gelegen aan een bevaarbare rivier met een voldoende diepgang voor de stoomboot van Sint-Nicolaas.

Sint-Nicolaas komt aan per stoomboot. In uitzonderingsgevallen komt Sint-Nicolaas aan per schip met een andere vorm van energieopwekking, doch vorm en uiterlijk van het schip moeten in overeenstemming zijn met het oorspronkelijke ontwerp van het stoomschip.

Na ontschepping maakt Sint een rijtoer door de desbetreffende gemeente op een wit paard, hierna te noemen schimmel.

Na de rijtoer keert Sint-Nicolaas terug naar zijn schip, waarop hij zich gezien zijn leeftijd te rusten legt.

5.2 Lokale aankomst

Gelijktijdige aankomst van Sint-Nicolaas met de landelijke intocht is niet toegelaten. Tevens moet bij de lokale aankomst rekening worden gehouden met slimme kinderzieltjes die wijze en snelheid waarmee Sint-Nicolaas zich verplaatst kunnen volgen. Bij voorkeur moet een tijdstip van lokale aankomst en intocht worden gekozen dat ten minste gelijk is aan de tijd die nodig is voor de verplaatsing per auto over de weg. Wordt gekozen voor een lokale aankomst per helikopter of ander snel vervoermiddel dan kan deze aldus vastgestelde tijd met 50 % worden gereduceerd.

Tevens moeten grote verschillen in de wijze van aankleding en handelen van Sint-Nicolaas alsmede van zijn gevolg worden vermeden.

Bij voorkeur wordt gekozen voor een tijdstip dat een week gelegen is na de landelijke intocht van Sint-Nicolaas.

5.3 Algemene regelen voor de intocht

Zowel bij de landelijke aankomst als bij de lokale wordt Sint-Nicolaas welkom geheten door de plaatselijke burgemeester. De burgemeester draagt zijn ambtsketen, teneinde het officiële karakter van de ontvangst van Sint-Nicolaas te bekrachtigen.

Bij voorkeur is de burgemeester vergezeld van een of meer wethouders die zich bezighouden met cultuur en welzijn. Tenslotte is Sint-Nicolaas ook niet alleen gekomen.

Andere overheidsdiensten, zoals brandweer en politie, verlenen spontaan hun medewerking. Sint-Nicolaas wordt ontvangen ten gemeentehuize. Bij het ontbreken van een gemeentehuis als gevolg van herindeling van de gemeente, kan worden uitgeweken naar een plaatselijk, doch goed bekend staand publiek gebouw.

Het heffen van enige entree teneinde de ontvangst van Sint-Nicolaas mee te kunnen maken is verboden.

Tijdens het overbruggen van de afstand van de aankomstplaats naar het gemeentehuis wordt Sint-Nicolaas voorafgegaan door een plaatselijk fanfarekorps, dat liederen ten gehore zal brengen uit de officiële liederenbundel NEN 0912.

5.4 Vertrek van Sint-Nicolaas

Na de avond van 5 december vertrekt Sint-Nicolaas per stoomboot naar Spanje, al dan niet met medeneming van hen die, naar het oordeel van Sint-Nicolaas, voor tijdelijke deportatie per zak in aanmerking komen (al dan niet uit negatieve dan wel positieve overwegingen).

6 Plaats en tijdstip van De Viering

Viering van Sint-Nicolaas moet bij voorkeur in huiselijke kring plaatsvinden. Als tijdstip geldt de avond van 5 december vanaf 18.00 uur, hierna aan te duiden als “Pakjesavond” ofwel “Heerlijk Avondje”. Indien door omstandigheden het noodzakelijk is dat, in verband met partnerschap, twee of meermalen Pakjesavond wordt gevierd, kan dit plaatsvinden maximaal drie dagen voor de officiële datum dan wel maximaal 3 dagen na Pakjesavond.

Op ieder ander tijdstip kan van Sint-Nicolaas niet worden verwacht de logistiek van zijn organisatie zo aan te passen dat een “Heerlijk Avondje” kan worden gegarandeerd.

7 Middelen van vervoer

7.1 Aankomst

Sint-Nicolaas komt officieel het Koninkrijk binnen per stoomboot rechtstreeks uit Spanje. Voor de overzeese gebiedsdelen is een aankomst per vliegtuig tevens toegelaten.

7.2 Lokale verplaatsingen

Voor officiële verplaatsingen maakt Sint-Nicolaas gebruik van een, bij voorkeur wit, paard type schimmel. Het gebruik van pony's is niet toegelaten, daar dit afbreuk doet aan het waardig optreden van Sint-Nicolaas.

Lokale verplaatsingen kunnen geschieden met alle mogelijkheden van vervoer, mits het waardig karakter en het nodige respect ten opzicht van Sint-Nicolaas geen geweld worden aangedaan. Over eerder genoemde aspecten beslist Sint-Nicolaas dan wel de door hem aangestelde Vervoer- of Wegwijs-Piet.

7.3 Begroetingen

Sint-Nicolaas zal gedurende zijn verplaatsingen in de buitenlucht met een armgebaar, zoals tevens gebruikelijk te Koninklijken Huize, het toegestroomde publiek toewuiven.

Sint-Nicolaas zal, bij optreden in de publieke ruimte, tevens op waardige wijze voldoende aandacht besteden aan toegestroomde kinderen, ook al behoren deze op dat moment niet tot de te bezoeken doelgroep.

8 Kledingvoorschriften

8.1 Kledingvoorschriften Sint-Nicolaas

Sint-Nicolaas draagt te allen tijde de hieronder genormeerde kleding. Afwijking in uitvoering of kleur is verboden tenzij genoemd in de navolgende paragrafen.

Sint-Nicolaas verschijnt uitsluitend in vol ornaat. Het verschijnen in het openbaar in gedeeltelijk ornaat is niet toegelaten. Uitsluitend wit, donkerrood en goud vormen de kleuren van de Sint-Nicolaaskleding.

8.1.1 Onderkleding

8.1.1.1 Tabberd

Sint-Nicolaas draagt een witte onderjurk van katoen of zijde, welke max. 100 mm eindigt boven de enkel. Deze jurk is hierna te aan te duiden als tabberd. De tabberd is afgezet met kanten decoraties.

8.1.1.2 Schoenen

Sint draagt zwarte schoenen van een laag model. Deze schoenen moeten uitsluitend door Sint-Nicolaas worden gedragen tijdens publieke optredens. Daarbuiten mogen deze schoenen niet worden gedragen.

8.1.1.3 Koord

Om het middel draagt Sint-Nicolaas een koord. Dit koord, dat dient om de eenvoudige komaf van Sint-Nicolaas te accentueren en diens verwantschap moet suggereren met de monnikspij, is goudkleurig, bij voorkeur van zijde en anders van katoen en aan de uiteinden voorzien van kwastjes.

8.1.1.4 Bisschopskruis

Om de nek van Sint-Nicolaas hangt de bisschoppelijke ketting, welke is voorzien van een kruis. Het kruis is bij voorkeur voorzien van een inleg van robijnen. Eventuele imitatie, in verband met de persoonlijke veiligheid van Sint-Nicolaas, is toegelaten.

8.1.2 Bovenkleding

8.1.2.1 Handschoenen

Sint-Nicolaas draagt te allen tijde witte handschoenen van katoen of zijde met een lengte zodanig dat, in combinatie met de mantel en tabberd, geen blote huid zichtbaar zal zijn.

8.1.2.2 Ring

Sint-Nicolaas draagt de bisschoppelijke ring, voorzien van een robijn, over de handschoenen. Dit maakt Sint-Nicolaas tot bisschop.

8.1.2.3 Baard

Sint-Nicolaas heeft een baard, wit of roomwit van kleur, die het aangezicht bedekt en een lengte heeft tussen 350 mm en 500 mm, te meten vanaf de bovenlip.

Deze baard is voldoende permanent aan Sint-Nicolaas verbonden. Eventuele elastieken en andere hulpmiddelen om deze permanentie te garanderen moeten ruimschoots voor 5 december aan een breuk- en duurzaamheidsproef worden onderworpen.

De baard moet vooraf netjes zijn gekamd en moet bij voorkeur van echt haar zijn vervaardigd. Een baard van ander materiaal is toegelaten mits Sint-Nicolaas hiermee een waardig uiterlijk behoudt. Te allen tijde moet worden vermeden dat Sint-Nicolaas eruit ziet of hij zojuist uit diepe slaap is gewekt dan wel recent met zijn vingers in een wandcontactdoos heeft gezeten.

8.1.2.4 Hoofdhaar

Sint-Nicolaas heeft golvend hoofdhaar voorzien van krullen, de zgn. lokken, in dezelfde kleur en van hetzelfde materiaal als de in 8.1.2.3 genoemde baard.

8.1.2.5 Mijter

Sint-Nicolaas draagt te allen tijde zijn bisschoppelijke mijter, welke van hetzelfde materiaal en dezelfde kleurstelling is als de hieronder in 8.1.2.7 genoemde mantel. Op de mijter in het midden aan de voorzijde is een goudkleurig brokaten kruis als versiering aangebracht. Uitsluitend wanneer de deurhoogte onvoldoende is voor een waardige binnenkomst en een waardig vertrek van Sint-Nicolaas kan de mijter worden afgezet. Deze mijter wordt dan aangereikt aan Zwarte Piet, welke de mijter in bewaring neemt en deze na het passeren van de deur weer aanreikt aan Sint-Nicolaas.

8.1.2.6 Staf

Sint-Nicolaas leunt op zijn staf, welke van goudkleurige buis is samengesteld met aan de bovenzijde een dubbele krul. Indien Sint zich verplaatst doet hij dit uitsluitend met in zijn hand, links of rechts naar keuze, de staf. Met de andere hand zal Sint-Nicolaas een wuivend gebaar maken zoals eerder in deze norm genoemd. Het is niet toegelaten de staf te gebruiken als slag- of steekwapen bij de toetsing van authenticiteit.

8.1.2.7 Mantel

Sint-Nicolaas draag een wijde mantel van donkerrood fluweel, afgezet met goudkleurig brokaat. De wijze van decoratie kan verschillen. De bovenzijde van de mantel wordt met een goudkleurige ketting voorzien van een goudkleurige gesp bijeengehouden.

8.1.2.8 Bril

Aangezien Sint-Nicolaas oud is en het lezen hem mogelijk moeilijk valt is een bril met een bescheiden karakter toegelaten. Type “ziekenfonds” heeft de voorkeur. Brillen van het type “Jacques d’ Ancona” zijn niet toegelaten.

8.2 Kledingvoorschriften Pieten

8.2.1 Algemeen – Kleurstelling

Zwarte Pieten zijn diepzwart en egaal van kleurstelling. Sint-Nicolaas laat zich uitsluitend omringen met Pieten die op geen enkele wijze het risico lopen verschil in tint te vertonen. Elke Piet moet zorgvuldig zijn gekleed en voldoende zijn gebruikt om verschil in kleurintensiteit – op welke plaats dan ook – te voorkomen.

8.2.2 Kostuum

Iedere Zwarte Piet beschikt over een kleurig pak, bij voorkeur voor iedere Piet in het gevolg van Sint-Nicolaas van verschillende basiskleur. Het kostuum van Zwarte Piet moet volledige bewegingsvrijheid garanderen en heeft daarom een korte broek met daaronder een zwarte maillot. Het kostuum is bij voorkeur gemaakt van fluweel en afgezet met decoraties van goudkleurig brokaat.

Bij het kostuum behoort een pet in dezelfde kleuren als het kostuum, afgezet met brokaat en bij voorkeur voorzien van een kleurige veer. Voorts draagt Zwarte Piet zwarte handschoenen.

8.2.3 Schoenen

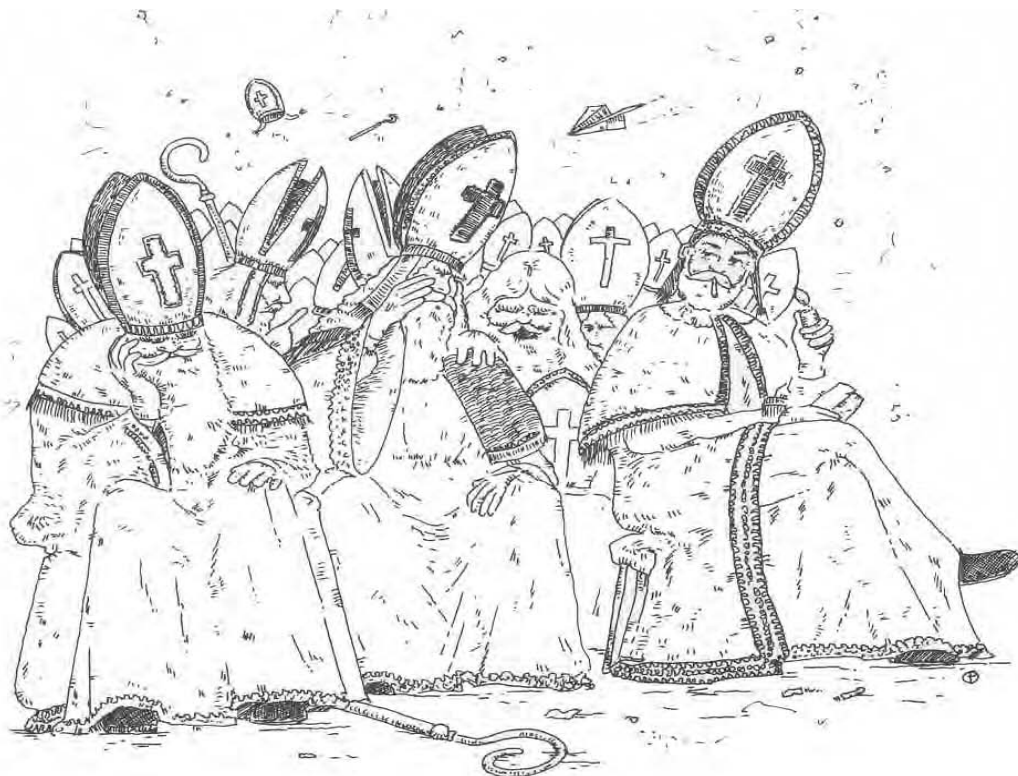
Zwarte Piet draagt bij voorkeur zwarte schoenen. Eventueel zijn ook sportschoenen toegelaten, mits het merk niet te prominent zichtbaar is, teneinde commercialisering van het Sint-Nicolaasfeest te voorkomen.

9 Bepalingsmethoden authenticiteit Sint-Nicolaas

9.1 Waarborgen

Aangezien er maar één Sint-Nicolaas is moeten er waarborgen zijn teneinde vast te stellen dat we niet met imitaties worden opgescheept. Daartoe dient de onderstaande toetsingsmethode op niet-authenticiteit:

- a) Sint-Nicolaas is niet conform de voorschriften gekleed;
- b) Sint-Nicolaas beschikt niet over de zo belangrijke waardigheid;
- c) Sint-Nicolaas heeft gedronken en spreekt met dubbele tong;
- d) Sint-Nicolaas neemt niet de nodige voorzichtigheid in acht na zijn vertrek om in de anonimiteit op te gaan;
- e) Sint-Nicolaas draagt te herkenbare schoenen;
- f) Sint-Nicolaas bezweert zonder aanleiding zelf de enige echte te zijn;
- g) Sint-Nicolaas is onvoldoende bekend met de teksten uit de liederenbundel NEN 0912.

9.2 Voorschriften bij de confrontatie met niet-authentieke personen in het bijzijn van kinderen tot en met 7 jaar

Indien confrontatie optreedt met niet-authentieke personen moet Sint-Nicolaas er ten allen tijde voor zorgdragen de nodige waardigheid te behouden. Indien aan een groot aantal punten volgens 9.1 is voldaan is een korte verwijzing naar de eigen authenticiteit voldoende om het gehoor te overtuigen en moet zo min mogelijk aandacht worden geschonken aan de bedrieger. Afhankelijk van de deplorabele staat van de niet-authentieke Sint-Nicolaas kan nog worden overwogen deze aan te duiden als een

Hulpsinterklaas. De nodige voorzichtigheid hierbij is geboden. Zonodig kan een toets met betrekking tot de kennis van teksten uit NEN 0912 uitkomst bieden.

9.3 Voorschriften bij de confrontatie met niet-authentieke personen in het bijzijn van kinderen ouder dan 7 jaar en volwassenen

Sint-Nicolaas zal in dit geval moeten bewijzen dat hij de enige echte is en een bedrieger noodzakelijkerwijze moeten ontmaskeren. Daarbij is alles geoorloofd, mits uitsluitend gebruik wordt gemaakt van de bij de Sint-Nicolaasuitmonstering behorende attributen. Zo is het gebruik van het koord toegelaten teneinde de bedrieger vast te snoeren, alsmede de roe om als slagwapen te functioneren.

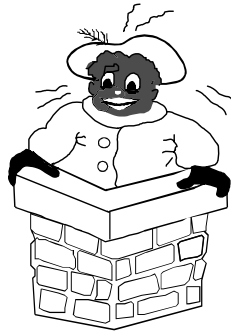
Aangereikte voorwerpen mogen niet worden gebruikt.

Aangezien de echte Sint-Nicolaas als heilige wordt geholpen door hogere machten is het niet nodig assistentie in te roepen van Zwarte Pieten, doch moet Sint-Nicolaas zelf en uitsluitend zelf een eventuele bedrieger te ontmaskeren.

Indien er schade ontstaat aan het kostuum van Sint-Nicolaas moet zijn kleding worden hersteld en moeten zijn baard en haren op orde worden gebracht alvorens hij zijn publiek optreden hervat.

10 Richtlijnen voor De Viering

10.1 Aankondiging aankomst Sint-Nicolaas

Uitsluitend indien een schoorsteen en een open haard ontbreken maakt Sint-Nicolaas zijn entree door de voordeur. Sint-Nicolaas kondigt zijn komst aan door zijn Zwarte Pieten vooruitlopend op zijn bezoek op de buitendeur te laten bonzen, dan wel middels een gehandschoende hand de aanwezigen te laten bekogelen met strooigoed zonder zelf zichtbaar te zijn. Het betreden van het pand door aanbellen is niet toegelaten, aangezien de aanwezigen reeds in verwachting zijn van de komst van Sint-Nicolaas.

10.2 Binnenkomst en positionering van Sint-Nicolaas

Sint-Nicolaas moet bij binnenkomst worden toegesproken door een daartoe aangewezen gastheer uit het gezelschap, waarbij tot uitdrukking moet komen dat men zich vereerd voelt met dit persoonlijke bezoek. Eventueel kan worden gerefereerd naar eerdere bezoeken in voorgaande jaren, mits hiermee geen traumatische ervaringen van kinderen worden opgeroepen. Vervolgens moet de gastheer Sint-Nicolaas een prominente plaats aan bieden in het gezelschap.

Sint-Nicolaas neemt uitsluitend plaats in stoelen met een zithoogte groter dan of gelijk aan 450 mm, voldoende robuust van constructie. Het aanbieden aan Sint-Nicolaas van een zgn. "makkelijke stoel" is niet toegelaten. Evenmin is toegelaten dat Sint-Nicolaas plaatsneemt op een meerzitsbank. Een zgn. "love seat" is toegelaten, mits zich op dat moment geen andere personen hierin bevinden.

10.3 Rituele handelingen

10.3.1 Strooigoed

Samenstelling van het strooigoed moet plaatsvinden in een verhouding van 40 % pepernoten, 20 % kruidnootjes, 20 % schuimgebak en 20 % diversen, mits eetbaar en zoet van smaak.

Strooien moet plaatsvinden bij binnenkomst in ruime mate, halverwege het bezoek van Sint-Nicolaas en bij vertrek.

Bij het strooien moet voldoende afstand worden genomen teneinde ernstige verwondingen te voorkomen. Het werpen van het strooigoed moet op een boogvormige wijze plaatsvinden. Het frontaal en in een rechte lijn werpen van het strooimateriaal is niet toegelaten, tenzij de afstand tot het gehoor meer is dan 7,35 m.

10.3.2 Persoonlijk worden toegesproken door Sint-Nicolaas

Indien men persoonlijk wordt toegesproken door Sint-Nicolaas dan moeten de volgende voorschriften in acht worden genomen.

- a) men is immer beleefd tegen Sint-Nicolaas;
- b) zinspelingen op de authenticiteit van Sint-Nicolaas zijn niet toegelaten;
- c) weerspreken van de bevindingen van Sint-Nicolaas is niet toegelaten;
- d) in voorkomend geval geeft men Sint-Nicolaas aan beterschap te beloven of het ongewenste gedrag te zullen wijzigen;
- e) men bedankt te allen tijde Sint-Nicolaas voor zijn wijze raadgevingen, zijn eventuele clementie en mogelijk geschenk;
- f) men toont ten principale een grote vrees naar Spanje te worden meegenomen zelfs al heeft men zelf hieromtrent een positieve attitude.

10.3.3 Het contact van Sint-Nicolaas met kinderen tot en met 7 jaar

Indien een kind tot en met 7 jaar door Sint-Nicolaas wordt uitgenodigd hem aan te raken dan wel een hand te geven dan wel een lied te horen te brengen, dan moet door de ouders volledige en onvoorwaardelijke medewerking worden verleend.

Verzoeken van ouders die er zelf op aandringen dat hun kinderen zich bij Sint-Nicolaas voegen moeten door Sint-Nicolaas resoluut worden geweigerd. Sint-Nicolaas bepaalt zelf wie hij wenst toe te spreken en handelt voorts met wijs inzicht ten aanzien van de opvoedkundige waarde voor het kind.

Indien kinderen angstig zijn of de neiging hebben tot een huilbui vanwege het zalige geluk dat een persoonlijk bezoek van Sint-Nicolaas met zich meebrengt, moet bij voorkeur het kind verder met rust worden gelaten, teneinde het kind de kans te geven zelfstandig deze ervaring te verwerken. Het persoonlijk toestoppen van strooigoed door Zwarte Piet moet in dergelijke emotionele situaties worden vermeden, daar hier in vele gevallen een averechts effect vanuit gaat.

10.3.4 Uitdelen en in ontvangst nemen van de pakjes

10.3.4.1 Uitpakken en bedanken

Elk geschenk moet met de nodige omzichtigheid worden uitpakkt. Voor ieder geschenk wordt de Sint bedankt, ook indien hij niet persoonlijk aanwezig is. In het algemeen is het in dat laatste geval voldoende zich te richten in het luchtledige dan wel in de richting van een eventuele verwarmingsbron, indien er een keuze aanwezig is bij voorkeur een open haard.

10.3.4.2 Waardering

Kleine geschenken verdienen dezelfde waardering als grote geschenken. Ook voor de ontvangst van chocoladeletters moet, zelfs als men al een hele stapel heeft ontvangen, met hetzelfde enthousiasme als voor overige geschenken worden bedankt.

10.3.4.3 Gelijktijdigheid

Er wordt slechts één pakje tegelijk uitpakkt. Het gelijktijdig uitpakken van meer geschenken is niet toegelaten.

10.3.5 Gedichten

10.3.5.1 Inhoud

Gedichten moeten voldoen aan richtlijnen voor gedichten zoals genoemd in NTA 0712.

10.3.5.2 Lees- en vindbaarheid

Gedichten moeten van voldoende groot lettertype zijn om leesbaar te zijn. Een getypt gedicht heeft de voorkeur in verband met de anonimiteit van de Concept-Piet die het gedicht waarschijnlijk voor Sint-Nicolaas heeft geschreven.

Gedichten moeten voldoende stevig zijn bevestigd aan het voorwerp waarop zij betrekking hebben. Eventuele aanwijzingen door het gehoor met betrekking tot de vermoedelijke inhoud moeten zoveel mogelijk worden vermeden.

Gedichten moeten met luide stem duidelijk worden voorgelezen. Het overslaan van de geadresseerde niet-welgevallige passages is niet toegelaten.

Eventuele muziek moet tijdens het voorlezen van gedichten worden uitgeschakeld.

10.3.5.3 Lieder en muziek

Uitsluitend het ten gehore brengen van liederen volgens NEN 0912 "Liederbundel Sint-Nicolaasviering" zijn tijdens het Heerlijk Avondje toegelaten.

Sinterklaas Kapoentje . . . Nicholas, I Beg of You

Sin - ter - klaas ka - poen - tje,
Ni - cho - las re - mem - ber,
Gooi wat in mijn schoen - tje,
Us on five De - cem - ber,
Gooi wat in mijn laars - je,
Fill our lit - tle shoe, do,
Dank U, Sin - ter - klaas - je.
Thank you, Saint and Pe - ter.

10.3.5.4 Eten en drinken

Bij voorkeur beperkt men zich tijdens het Heerlijk Avondje tot zoete gerechten. In aanmerking komt het gebruik van:

- a) chocolademelk;
- b) bisschopswijn, met mate, uitsluitend voor personen vanaf 16 jaar;
- c) marsepein;
- d) pepernoten;
- e) schuimfiguren;
- f) banketletter.

Sint-Nicolaas wordt nimmer iets te eten aangeboden; Sint-Nicolaas is strikt op dieet. Het aanbieden van dranken moet worden vermeden. Alcoholhoudende drank is in het geheel niet toegelaten.

11 Handelingsvoorschriften bij geloofwaardigheids calamiteiten

De navolgende geloofwaardigheidscalamiteiten zijn opgenomen in deze norm.

11.1 Het in ongerede raken van de baard

Sint-Nicolaas wendt een ernstige opkomende hoestbui voor en spoedt zich met de hand voor de mond naar een aangrenzende ruimte waar hij uit het zicht is van zijn gehoor en waar Zwarte Piet hem zal helpen zijn hoestbui tot bedaren te brengen.

Mocht dit kwaad reeds in zijn volledigheid zijn geschied, beschouw het dan als een wonder van Sint-Nicolaas en handel daarnaar door de baard diverse malen op en af te zetten, Sint-Nicolaas is niet voor niets een heilige.

11.2 Het in ongerede raken van mijter en haardos

Een verwijzing naar een baroktijdperk waarin het dragen van pruiken voor hoogwaardigheidsbekleders gewoonte was ligt voor de hand.

11.3 Het neerstorten van het paard

Sint-Nicolaas is ook de jongste niet meer. Indien het een bruin paard betreft: dit is niet het eigen paard van Sint-Nicolaas en derhalve niet gewend aan zijn rijstijl. Indien Sint-Nicolaas ter plekke aan zijn val van het paard lijkt te zijn overleden: "Sint-Nicolaas is een heilige en onsterfelijk. Volgend jaar zal hij er weer zijn."

11.4 Herkenning van kledingstukken

Sint-Nicolaas koopt soms ook gewoon bepaalde kledingstukken in de winkel van gewone mensen.

